

הסרט נאמגה הפעם למציאות. היא הכריזה בקול גדול: "יש מי שיאהב את הסרט הזה, יש מי שישנא אותו, אבל איש לא יהיה אדיש". ואכן, לא היו אדישים בשטח. חלק טענו כי בושה וכלימה היא שפסטיבל יציג זוועה אלימה שכזו. חלק אחר הכריז שזו דהמה עוצרת נשימה על לבטיו של בן הכרך המודרני, בין הרגישות הנפשית ישלו לבין הסביבה הפראית וישה הוא חי. איש לא ויתר והוויכוח עדיין פתוח.

ועל סרט אחר היו פחות מריבות, וזאת משום שרק מעטים מאד העזו לצאת להגנתו. שמו אל תסמכו עלינו עוד. הוא מתאר הווי של נרקומנים איטלקיים צעירים ונעשה בידי במאי מתחיל בשם סרג'ו גוטי, המופיע גם באחד התפקידים הראשיים. הסרט התיימר, כביכול, לייצג את הגל האיטלקי החדש, אבל מלבד הורקות חזרת רות ונשנות של הרואן, והתערטלות בלתי-מגרות, אין לסרט הזה מה להציע. נדמה כאילו במקומות שונים באירופה גילו רק עתה את סכנת הסמים. גם סרט ושויצי בשם צעירים הופאים אפילו בקיץ עוסק באותו העניין, ושוב, מתוך חוסר רצון בולט לנקוט עמדה, עד כדי כך שהסרט נראה מנוכר וחסר נשמה. החצים הבודדים הגשליחים לעבר המימסד, אינם עוזרים כדי להבין טוב יותר את הנערים המסורים, או להאיר את הבעייה באור חדש. אם במערב מתעסקים בסמים, במזרח מתעסקים בצווענים. סרטים מהונגריה, בול-גריה וצ'כוסלובקיה הציגו צווענים, והמסר קנה המתבקשת משלושתם: החברה הסוציאליסטית, זו ושהתימרה לבטל את כל האפליות והבטיחה שכל האנשים יהיו שווים, זה עם זה וכלם בפני החוק, אינה יודעת מה לעשות עם הצווענים. הם לא נקלטו בחברה, הם מהווים פרולטריון מנור, צל, עשוק ומקופח, שחי עדיין לפי מסורות עתיקותיומין.

מעניין שגם בסרט הבולגרי הגג וגם

"ידידות" — סרט מארצות-הברית השחקנית הייתה הטובה ביותר

לחלק פרס משלהם, והסתפקו בשלושה ציונים-לשבת. ולבסוף, אסור לשכוח את הנקודה הישיר-ראלית. שוב הוכח עד כמה חשוב להשיר-תף בפסטיבלים כמו לוקארנו. בין המבקרים רים שבאו לראות את סוסטן היו רבים שהחמיצו אותו בבית-המשוגעים של קאן, ושמחו על ההזדמנות החוזרת. קנת-המידה הסלחני יותר גם הוא לא הויק, וזמה שצריך להיות ברור מעל לכל ספק: אין לשלוח סרט ללא מי שייצג אותו. לולא נכחו ישראלים בלוקארנו, מי יודע אם הסרט היה מוצג וכלל. שלא להזכיר את העובדה ושיקי יושע עומד למכור את הסרט להפצה בשווייץ, ואם הכסף שהוא יקבל שם לא יועזע את תקציב המדינה (בעצם, מה יש עוד לזועזע?) הוא בודדאי יתן זריקת עידוד ליושע לקראת עשיית סרט חדש.

אין ספק שבמיסגרות כמו לוקארנו יש לסרט הישראלי, לפחות במצבו הנוכחי, סיכויים רבים יותר להתבלט. חבל רק שקברניטי התעשייה החליטו, עקרונית, כי רק פסטיבל קאן מעניין אותם, אולי משום ושרק הוא מציע להם אתגרים ראויים לשמם. ועל כך נאמר, שהצניעות מעולם לא היתה הצד החזק של העם היהודי.

ישנים האחרונות. כמו בבית, שבו מוצא גבר שחזר משנות גלות באמריקה להונר-גריה, את הפתרון לבדידותו בחברת ילדה בלונדית תקיפה ונשית. או סירטו של השווייצי מישל סוטר עבודת הכנה, שבו משתלב סיפורו של במאי העובד עם שלוש שחקניות על הסרטת שלוש אחיות עם השכסס של צ'כוב והנוף השווייצי, כדי ליצור כמה מן הרגעים הפיוטיים היפים של השנה.

אם הקהל הגדול שבא לראות את הסרטים השנה היה מרוצה יותר מבי-עבר, זה לא מעט משום שהנהלה בחרה סרטים רבים שהוכיחו את עצמם בפסטיבלים קודמים. נוסף לעץ הקבקים — אפשר היה לראות את האפוס יוצא-הדופן של הגרמני ורנר שרטור, על נאפולי ממל-חמת העולם ועד היום. הנושא את השם מלכות נאפולי וסרטים שדווח עליהם כבר בעבר כמו הצב על הגב הצרפתי, פילח-רומן ההונגרי (הנמשך גם הוא ארבע חצי שעות), אלזירה השווייצי או ידידות הי-אמריקני ועוד. היחידים שלא היו מרוצים במקרה זה היו המבקרים, הנוודים מפסטיבל לפסטיבל, שראו אותם קודם-לכן, והביעו בסופו של דבר את מחאתם כאשר סירבו

"אל תסמכו עלינו עוד" — סרט מאיטליה מסוממים וערומים

מיפאן ומאיטליה, מפולין ומיוון, דיברו על התאבדות בצורות שונות. אצל האיטלקים זה קורה כאשר הגיבור בסרט המוות ב-מן המציאות. ביפאן, אלה הם צעירים שמתאבדים אחרי שאינם מוצאים טעם לחייהם (בסרט בובות תחת השמיים). הי-סרט הפולני חלון הנשקף אל היס בחר בשם אירוני זה, משום שבמשך כל הסרט עומד אדם על אדן החלון ומאיים לקפוץ למטה. מן הגובה בבנייני ורשה. ואילו בסרט היווני הבסלנים מעמק השפט, מעין הזלילה הגדולה בועיר-אנפין, מסתגרים אב ושלשת בניו בתוך וילה בלב גן מוריק, ומחליטים לנצל את הירוששה שנופלה בחלקם לאכילה ושינה בלבד, כי שום דבר אחר אינו יאה להם לששות.

מובן שגם מנת מראות הזוועה לא נעדרה מן המסכים. בסרט היפאני גורר בן את אמו המתה אל שפת נהר ונכנס עימה למים. הוא מכה יריב עד זוב דם, ואחרי עבודתו שוקע בתוך עולם דימויני, העדיף כך מוכה ובעזרה אכזרית, עוד יותר, כשי-בסופו של דבר תוקעים לו סכין ברגל, כבכל פסטיבל, היו גם בלוקארנו כמה סרטי אורחים, מחוץ לתחרות, שגבנו את ההצגה, כמו, למשל, סירטה של מארתה מסארוש, במאית הייצוג של הונגריה בי-

בסרט צ'כי מקסים חלומות בוורוד, משמשת הצוועניה כסמל אירוטי, אבל אין שום סיכוי שאישהו גבר, שאינו צוועני, יוכל ליצור עמה קשר נפשי של ממש. וזה מרמוז, אולי, על כמה מחסומים נפשיים ושהם התברכו גם עושי הסרטים.

תכונת הייאוש —

והתאבדות

מיסגרת המאמצים של הפסטיבל לעודד קולנוע של ארצות מתפתחות, הגיעו גם השנה כמה סרטים אפריקאיים, ושאנים מבשרים אולי על פליני חדש, בן היבשת המתעוררת, אבל מצביעים על נכור-נותם של אפריקאים להתבונן בנעשה בביתם. בלי עזדות מרכזות, כך, למשל, סרט כמו בארה, מצגי קפיטליסט כושי ומזשחת ומתוסכל בחייו הפרטיים, שגורם להריגת מהנדס במיפעלו, רק משום שה-מהנדס נתן זכות דיבור לפועליו. סוף-סוף אין תולים עוד אוטומטית את האשמה רק באדם הלבן, אלא יש נכונות לששות צעד אחד קדימה. וזה כבר משהו.

תכונה אחת ושאווחת ככולם ללא הבדל, גזע או לאום, היא הייאוש. סרטים

"אצבעות" — סרט נוסף מארצות-הברית זוועה או אמנות